

ROZEN

Leila Meacham

ROMAN

Gejaagd door de wind
voor de 21ste eeuw

Leila Meacham

ROZEN

 DE KERN

DEEL EEN

I

HOWBUTKER, TEXAS, AUGUSTUS 1985

Amos Hines zat achter zijn bureau en sloeg het laatste blad om van de uit twee pagina's bestaande akte die hem gevraagd was te lezen. Zijn mond was kurkdroog geworden en een ogenblik lang kon hij alleen maar vol ongeloof naar zijn cliënte en oude vriendin staren die tegenover hem zat, een vrouw die hij al veertig jaar bewonderde – hoogachtte – en die hij meende goed te kennen. Hij speurde haar gezicht af naar tekenen dat haar geestesvermogens ten langen leste door haar leeftijd waren aangetast, maar ze keek hem aan met die heldere en scherpe blik waar ze om bekendstond. Hij zoog speeksel in zijn mond en vroeg: 'Is dit een echt codicil, Mary? Je hebt de plantages verkocht en je testament gewijzigd?'

Mary Toliver DuMont knikte, en het licht dat door de tuindeuren kwam, speelde op de golven van haar gekapte witte hoofd. 'Op beide vragen is het antwoord ja, Amos. Ik weet dat je geschokt bent en het is geen aardige manier om je alle jaren van behulpzaamheid en toewijding terug te betalen, maar je zou diep gekwetst zijn geweest als ik deze zaak in handen van een andere notaris had gegeven.'

'Dat zou ik zeker,' zei hij. 'Een andere notaris zou niet geprobeerd hebben je over te halen om je opnieuw te bezinnen op dit codicil... tenminste, op het deel dat teruggedraaid kan worden.' Toliver Farms, Mary's enorme katoenfabriek, viel niet meer te redden, want die had ze de afgelopen maand in het geheim verkocht, een feit dat ze verborgen hield voor haar achternichtje dat in Lubbock, Texas, als bedrijfsleidster van Toliver Farms West in zalige onwetendheid verkeerde.

'Er valt niets te herzien, Amos,' zei Mary op enigszins scherpe

toon. ‘Gedane zaken nemen geen keer en ik ben niet te vermurwen. Je verdoet jouw tijd en de mijne maar als je het zou proberen.’

‘Heeft Rachel je op de een of andere manier voor het hoofd gestoten?’ vroeg hij op neutrale toon terwijl hij zijn stoel naar een laag dressoir draaide. Hij pakte een karaf en zag dat zijn hand trilde toen hij twee glazen water inschonk. Hij zou liever iets sterkers hebben gehad, maar Mary hield zich verre van alcohol. ‘Heb je daarom de plantages verkocht en je testament aangepast?’

‘O, lieve hemel, nee,’ zei Mary en ze klonk geschokt. ‘Dat mag je nooit denken. Mijn achternichteje heeft niets anders gedaan dan zijn wie ze is – op en een Toliver.’

Hij vond cocktailservetjes en draaide zich terug naar Mary om haar het glas aan te reiken. Ze was afgefallen, vond hij. Haar couturepakje hing wat ruim om haar heen en haar mooie gezicht – nog steeds opvallend op haar vijfentachtigste – leek smaller. ‘Deze zaak’ had zijn tol geëist, en dat mocht verdorie ook wel, dacht hij en de woede laaide even in hem op. Hoe kon ze dit haar achternichteje aandoen – haar alles ontnemen wat ze verwacht had te zullen erven, het land en het huis van haar voorouders, het recht om in de stad te wonen die ze hadden helpen stichten? Hij nam een diepe teug water en probeerde de woede in zijn stem te onderdrukken toen hij opmerkte: ‘Zoals jij het zegt, klinkt het als een tekortkoming.’

‘Dat is het ook en ik zet het recht.’ Ze hield het glas schuin en dronk gulzig, waarna ze haar lippen met het servetje depte. ‘Dat is de bedoeling van het codicil. Je hebt natuurlijk geen flauw idee wat die bedoeling is, Amos, maar Percy wel, als de tijd daar is. En Rachel ook, als ik het eenmaal heb uitgelegd.’

‘En wanneer ben je van plan dat te doen?’

‘Ik ga morgen met het vliegtuig van de zaak naar Lubbock voor een bespreking met haar. Ze weet niet dat ik kom. Ik zal haar over de verkoop en het codicil vertellen en ik hoop dat mijn argumenten haar ervan zullen overtuigen dat ik het voor haar bestwil heb gedaan.’

Voor haar bestwil? Amos staarde haar vol verbazing over zijn brillenglazen aan. Mary zou nog eerder kans op succes hebben als ze probeerde een zeeman van de voordelen van het celibaat te overtuigen. Rachel zou haar nooit vergeven wat ze haar had aangedaan, daar was hij van overtuigd. Hij boog voorover en keek haar strak aan. ‘Wat zou je ervan zeggen om je argumenten eerst op mij uit te proberen, Mary? Waarom zou je Toliver Farms verkopen, dat je het grootste deel van je leven hebt lopen opbouwen? Waarom zou je Somerset nalaten aan Percy Warwick, nota bene? Wat heeft hij nu aan een katoenplantage? Percy zit verdorie in de houtbusiness. Hij is negentig! En het landhuis van de Tolivers nalaten aan het Historisch Genootschap is... nou, dat is de doodsklap. Je weet dat Rachel dat huis altijd als haar thuis heeft beschouwd. Ze is van plan er de rest van haar leven door te brengen.’

‘Dat weet ik. Daarom neem ik het haar af.’ Ze bleef ogenschijnlijk onbewogen zitten, met een kaarsrechte rug en haar hand gekruld om de kromming van haar wandelstok die stevig op de vloer was gepoot. Ze zag er in alle opzichten uit als een koningin op haar troon met een wandelstok als scepter. ‘Ik wil dat ze zich ergens anders thuis gaat voelen, opnieuw begint,’ zei ze. ‘Ik wil niet dat ze hier blijft en de rest van haar leven volgens het evangelie van de Tolivers leeft.’

‘Maar... maar ik begrijp het niet.’ Amos spreidde zijn handen in een gebaar van frustratie. ‘Ik dacht dat je haar al die jaren hierop had voorbereid.’

‘Dat was een vergissing... een bijzonder zelfzuchtige vergissing. Godzijdank zag ik de tragiek van mijn dwaling in voor het te laat was en kreeg ik het lef en... de wijsheid om het recht te zetten.’ Ze maakte een wegwerpgebaar. ‘Je kunt je de energie besparen om me over te halen het uit te leggen, Amos. Het is een raadsel, dat weet ik, maar blijf in me vertrouwen. Mijn motieven zouden niet zuiverder kunnen zijn.’

Van zijn stuk gebracht besloot hij het over een andere boeg te gooien. ‘Je hebt dit toch niet gedaan vanuit een misplaatst schuldgevoel tegenover haar vader, William, hè?’

‘Absoluut niet!’ Een flikkering van boosheid lichtte op in haar ogen. Ze stonden bekend als de ‘Toliver-ogen’ – zo groen als zeldzame smaragden, een erfenis van haar vaderskant van de familie, samen met haar eens zwarte haar en het kuiltje in het midden van haar kin. ‘Zo zal mijn neef het vast zien – of, liever gezegd, die vrouw van hem,’ zei ze. ‘Zij zal vinden dat ik het juiste heb gedaan door William te geven wat al die tijd zijn rechtmatige eigendom is geweest.’ Ze gnuifde even. ‘Laat Alice Toliver maar in de waan dat ik de plantages heb verkocht uit schuldgevoel over wat ik haar man verschuldigd ben. Ik heb niets van dit alles voor hem gedaan, maar voor zijn dochter. Ik denk dat hij dat wel zal beseffen.’ Ze zweeg even, haar fijn gerimpelde gezicht peinzend, weifelend, en ze voegde er op minder zelfverzekerde toon aan toe: ‘Ik wou dat ik er even zeker van kon zijn dat Rachel...’

‘Mary...’ Amos deed zijn best om zijn meest overtuigende stem op te zetten. ‘Rachel is een loot van dezelfde stam als jij. Denk je dat jij het begrepen zou hebben als je vader jou je erfenis – de plantage, het huis, de stad die zijn ontstaan te danken heeft aan jouw familie – ontnomen had, hoe gerechtvaardigd zijn redenen ook waren?’

Haar kaken spanden zich onder haar licht afhangende wangen. ‘Nee, maar ik wou dat hij dat wel had gedaan. Ik wou met heel mijn hart dat hij me Somerset nooit had nagelaten.’

Hij staaarde haar met open mond aan, tot in het diepst van zijn ziel geschokt. ‘Maar waarom? Je hebt een prachtig leven gehad – een leven waarvan ik dacht dat je het aan Rachel wilde nalaten om het erfgoed van je familie zeker te stellen. Dit codicil is zo...’ hij veegde met de rug van zijn hand over het document, ‘in tegenpraak met alles wat ik dacht dat je voor haar hoopte – wat je haar hebt laten geloven dat je voor haar wilde.’

Ze zakte een beetje in, een trotse schoener die plotsklaps de wind uit de zeilen werd gehaald. Ze legde haar wandelstok over haar benen. ‘O, Amos, het is zo’n lang verhaal, veel te lang om er hier op in te gaan. Percy zal het je op een dag allemaal moeten uitleggen.’

‘Wat uitleggen, Mary? Wat valt er uit te leggen?’ *En waarom op een dag en waarom Percy?* Hij zou zich niet laten afleiden door zijn bezorgdheid om haar. De rimpels rond haar ogen en mond waren dieper geworden en haar vlekkeloze huid zag bleek onder de lichtbruine teint. Hij boog zich vasthoudend dieper over het bureau. ‘Welk verhaal ken ik niet, Mary? Ik heb alles gelezen wat er ooit in druk is verschenen over de Tolivers, de Warwicks en de DuMonts, om nog maar te zwijgen van het feit dat ik al veertig jaar tussen jullie woon. Vanaf het eerste moment dat ik me in Howbutker vestigde ben ik al deelgenoot van alles wat met ieder van jullie te maken heeft. Alle eventuele geheimen die jullie koesterden zouden uitgekomen zijn. Ik ken jullie.’

Ze liet haar oogleden een ogenblik zakken en haar vermoeidheid was duidelijk zichtbaar in de donkerbruine plooien. Toen ze haar ogen weer opendeed, was haar blik zacht van genegenheid. ‘Amos, lieverd, jij kwam in ons leven toen onze verhalen al afgerond waren. Je hebt ons leren kennen toen we op ons best waren, toen al onze trieste en tragische daden achter ons lagen en we met de gevolgen leefden. Nou, ik wil voorkomen dat Rachel dezelfde fouten maakt als ik en dat ze met dezelfde onvermijdelijke consequenties moet leven. Ik ben niet van plan haar onder de vloek van de Tolivers te laten leven.’

‘De vloek van de Tolivers?’ Amos knipperde verschrikt met zijn ogen. Dergelijk buitenissig taalgebruik was niets voor haar. Hij vroeg zich af of haar hersenen inderdaad waren aangetast door haar leeftijd. ‘Ik heb nog nooit iets gehoord of gelezen over een vloek die op de Tolivers zou rusten.’

‘Dat is nu precies wat ik bedoel,’ zei ze met haar karakteristieke glimlach; een licht optrekken van de lippen zodat haar tanden zichtbaar werden die opmerkelijk genoeg – in tegenstelling tot die van haar leeftijdgenoten, in tegenstelling tot die van hem – niet vergeeld waren tot de kleur van oude pianotoetsen.

Hij liet zich niet met een kluitje in het riet sturen. ‘Goed, hoe zit het dan met deze gevolgen?’ wilde hij weten. ‘Je bezit – of bezat – een katoenimperium dat zich over het hele land uitstrekt. Je

man, Ollie DuMont, was eigenaar van een van de fraaiste warenhuizen in Texas en het bedrijf van Percy Warwick staat al tientallen jaren op de lijst van de vijfhonderd meest succesvolle bedrijven. Ik zou wel eens willen weten wat voor “trieste en tragische daden” tot deze gevolgen hebben geleid.’

‘Je moet me geloven,’ zei ze en ze rechtte haar schouders. ‘Er rust wel degelijk een vloek op de Tolivers en we zijn er allemaal door getroffen. Percy is zich er terdege van bewust. En dat zal Rachel ook zijn, zodra ik haar het onweerlegbare bewijs van het bestaan ervan laat zien.’

‘Je hebt haar een hoop geld nagelaten,’ hield hij hardnekkig vol. ‘Stel dat ze ergens anders land koopt, dat ze een ander Somerset laat bouwen, dat ze een heel nieuwe dynastie van Tolivers voortbrengt. Zou dan die... vloek waarover je het hebt, nog steeds van kracht zijn?’

Er lichtte iets op in haar ogen dat hij niet kon thuisbrengen. Om haar mond verscheen een trek van verholen verbitterdheid. ‘Het woord dynastie houdt in dat er sprake is van zoons en dochters die de voorouderlijke fakkel doorgeven. In dat opzicht zijn de Tolivers nooit een dynastie geweest, iets wat je in je geschiedenisboeken misschien over het hoofd hebt gezien.’ De lijzige manier waarop ze sprak droop van de ironie. ‘Nee, de vloek blijft niet van kracht. Zodra de navelstreng met de plantage is doorgeknipt, is het gedaan met de vloek. Geen enkel ander land waar ook ter wereld zal bij machte zijn ons te ontnemen wat Somerset heeft gedaan. Rachel zal nooit zoals ik haar ziel verkopen ter wille van het familielandgoed.’

‘Je hebt je ziel voor Somerset verkocht?’

‘Ja, meerdere malen. Rachel ook. Ik bevrijd haar van die neiging.’

Hij zakte terneergeslagen in. Hij begon al te denken dat hij inderdaad een paar hoofdstukken uit de geschiedenisboeken had overgeslagen. Hij bracht nog een laatste argument naar voren. ‘Mary, dit codicil vertegenwoordigt je eerbetoon aan degenen van wie je houdt. Bedenk eens hoe de inhoud niet alleen Rachels her-

inneringen aan jou kan bezoedelen, maar ook de relatie tussen Percy en haar wanneer hij in het bezit komt van haar geboorterecht. Is dat het eerbetoon waarmee je je nagedachtenis geassocieerd wilt zien?’

‘Ik neem een eventuele verkeerde interpretatie op de koop toe,’ zei ze, maar haar blik verzachtte. ‘Ik weet hoe dol je bent op Rachel en dat je vindt dat ik haar heb verraden, maar dat heb ik niet, Amos. Ik heb haar gered. Ik wou dat er vandaag tijd was om uit te leggen wat ik daarmee bedoel, maar die is er gewoonweg niet. Je moet erop vertrouwen dat ik weet wat ik doe.’

Hij legde zijn handen gevouwen op het codicil. ‘Ik heb de rest van de dag. Susan heeft mijn afspraken van vanmiddag doorgeschoven. Ik heb alle tijd van de wereld om van jou te horen waar dit allemaal om draait.’

Ze boog zich over het bureau en legde haar slanke, blauwgeaderde hand op zijn knoestige handen. ‘Jij misschien wel, lieverd, maar ik niet. Ik geloof dat dit het juiste moment is om de brief in de andere envelop te lezen.’

Hij keek naar de witte envelop die hij met de voorkant naar beneden uit de envelop had gehaald waarin het codicil had gezeten. ‘Bewaar die maar voor het laatst,’ had ze geïnstrueerd en ineens – met een plotselinge ingeving – begreep hij waarom. Zijn hart stond stil. Hij draaide de envelop om en las wie de afzender was. ‘Een kliniek in Dallas,’ zei hij binnensmonds, beseffend dat Mary haar gezicht had afgewend en met het befaamde parelsnoer om haar hals zat te spelen dat haar man Ollie haar gegeven had, één parel op elke trouwdag tot aan zijn dood. Er hingen er nu tweenvijftig, zo groot als kolibrie-eitjes. Het snoer viel perfect in de kraagloze hals van haar groene mantelpakje. Hij richtte zijn blik op die parels toen hij de brief uit had, omdat hij haar niet durfde aan te kijken.

‘Uitgezaaide nierkanker,’ zei hij schor, en zijn vooruitstekende adamsappel wipte op en neer. ‘En er is niets aan te doen?’

‘O, het gebruikelijke,’ zei ze en ze pakte haar glas. ‘Een operatie en chemo en bestraling. Maar daarmee zouden alleen mijn dagen

verlengd worden, niet mijn leven. Ik heb besloten me niet te laten behandelen.'

Een brandend verdriet kwam als zuur in hem op. Hij zette zijn bril af, deed zijn ogen dicht en kneep in de brug van zijn neus om de tranen tegen te houden. Mary hield niet van een vochtig vertoon van emoties. Nu wist hij wat ze de afgelopen maand in Dallas had uitgespookt, afgezien van de voorbereidingen voor de verkoop van Toliver Farms. Ze hadden geen idee gehad – haar achternichte niet, noch haar oudste vriend Percy, of Sassie, haar huishoudster die al meer dan veertig jaar bij haar was, of haar toegewijde oude notaris... alle mensen die van haar hielden. Het was zo typisch Mary om zich niet in de kaart te laten kijken.

Hij zette zijn bril weer op en dwong zich om haar recht in de ogen te kijken – ogen die hem, ondanks hun gerimpelde zetting, nog steeds deden denken aan de kleur van lenteblaadjes die door regendruppels heen schemerden. 'Hoelang nog?' vroeg hij.

'Ze geven me nog drie weken... misschien.'

Amos verloor zijn strijd tegen de tranen en trok een la open waarin hij een voorraad schone zakdoeken bewaarde. 'Sorry, Mary,' zei hij terwijl hij een witte lap ter grootte van een klein gazon tegen zijn ogen drukte, 'maar het wordt me allemaal even te veel...'

'Dat weet ik, Amos,' zei ze. Verrassend lenig hing ze haar wandelstok aan haar stoel en liep om het bureau naar hem toe. Ze trok zachtjes zijn hoofd tegen haar linnen borst. 'Deze dag moest wel komen, hè... dat we afscheid van elkaar moesten nemen. Ik ben tenslotte vijftien jaar ouder dan jij...'

Hij kneep zachtjes in haar hand, zo mager en breekbaar. Wanneer was het een oude vrouwenhand geworden? Hij herinnerde zich nog goed dat hij glad was en er geen vlekje op zat. 'Weet je dat ik nog weet wanneer ik je voor het eerst zag?' zei hij met dichtgeknepen ogen. 'Het was in het warenhuis DuMont. Je kwam de trap af in een koningsblauwe japon en je haar glansde als zwart satijn onder de kroonluchters.'

Hij voelde hoe ze glimlachte boven zijn kale hoofd. 'Ik weet

het nog. Jij had je legerkloffe nog aan. Je wist toen al wie William was en je was gekomen om te kijken om wat voor soort mensen een jongen als hij van huis was weggelopen. Ik moet zeggen dat je enigszins onder de indruk leek.'

'Ik was volledig van mijn stuk gebracht.'

Ze gaf hem een kus op zijn hoofd en liet hem los. 'Ik ben altijd dankbaar geweest voor onze vriendschap, Amos. Ik wil dat je dat weet,' zei ze en ze liep naar haar stoel terug. 'Ik ben niet zo'n emotioneel type, zoals je weet, maar de dag dat je in onze kleine gemeenschap in Oost-Texas verscheen, was een van de fortuinlijkste van mijn leven.'

Amos snoot luidruchtig in zijn zakdoek. 'Dank je, Mary. Nu moet ik je vragen, weet Percy van... je gezondheidstoestand af?'

'Nog niet. Ik ga het hem en Sassie vertellen zodra ik terug ben uit Lubbock. Dan zal ik tegelijkertijd ook mijn begrafenis regelen. Als ik dat eerder zou doen, zou het nieuws van mijn aanstaande verscheiden de ronde door de stad al hebben gedaan voor ik van het parkeerterrein gereden was. Ik heb een stervensbegeleidster geregeld voor een week na mijn terugkomst. Tot die tijd zou ik mijn ziekte graag een geheim van ons tweetjes willen houden.' Ze hing de riem van haar tas over haar schouder. 'En nu moet ik gaan.'

'Nee, nee!' protesteerde hij terwijl hij uit zijn stoel opveerde. 'Het is nog vroeg.'

'Nee, Amos, het is al laat.' Ze bracht haar hand naar haar nek en maakte het parelsnoer los. 'Die zijn voor Rachel,' zei ze en ze legde het snoer op het bureau. 'Ik zou graag willen dat jij ze namens mij aan haar geeft. Jij weet wel wat het juiste moment is.'

'Waarom geef je ze haar zelf niet wanneer je haar ziet?' vroeg hij met een brok in zijn keel. Ze leek kleiner zonder de parels, haar huid oud en kwetsbaar. Sinds het overlijden van Ollie twaalf jaar geleden werd ze maar zelden zonder de parels gezien. Ze droeg ze overal, bij alles.

'Misschien wil ze ze na ons gesprek niet aannemen, Amos, en wat moet ik er dan mee? Ze mogen niet naar een museum gaan.'

Hou jij ze maar tot ze er klaar voor is. Ze zijn het enige wat ze van me krijgt van het leven dat ze verwacht had.’

Hij wankelde met bonzend hart om het bureau heen. ‘Laat me met je meegaan naar Lubbock,’ smeekte hij. ‘Laat me bij je zijn wanneer je het haar vertelt.’

‘Nee, lieve vriend. Jouw aanwezigheid zou het voor jullie allebei erna, als het misloopt, alleen maar lastiger maken. Het is belangrijk dat Rachel jou als onpartijdig beschouwt. Ze zal je nodig hebben. Wat er ook gebeurt, hoe haar reactie ook zal zijn, ze zal je nodig hebben.’

‘Ik begrijp het,’ zei hij met overslaande stem. Ze stak hem haar hand toe en hij begreep dat ze wilde dat ze nu afscheid namen. In de komende dagen zouden ze misschien niet meer de gelegenheid krijgen om in beslotenheid afscheid van elkaar te nemen. Hij nam haar koele hand tussen zijn knoestige hammen van handen en de tranen sprongen in zijn ogen, ondanks zijn vaste voornemen om dit moment op het waardige niveau te houden waarop ze haar hele leven had geleid. ‘Vaarwel, Mary,’ zei hij.

Ze pakte haar wandelstok. ‘Vaarwel, Amos. Pas op Rachel en Percy voor me.’

‘Dat weet je.’

Ze knikte en hij keek haar na terwijl ze tikkend naar de deur liep, haar rug rechtend voor de koninklijke houding die zo typisch Mary was. Ze deed de deur open en keek niet om, maar zwaaide even over haar schouder voor ze naar buiten stapte en de deur achter zich dichtdeed.

Amos stond in de stilte versuft voor zich uit te staren en liet zijn tranen de vrije loop. Na een ogenblik haalde hij beverig adem, draaide de deur van zijn kantoor op slot en liep terug naar zijn bureau, waar hij de parels zorgvuldig in een schone zakdoek wikkelde. Ze voelden koel en fris aan. Mary had ze ongetwijfeld pas laten schoonmaken. Er zat geen olie aan, niets van haar dat hij kon voelen. Hij zou ze aan het eind van de dag mee naar huis nemen en ze voor Rachel bewaren in een met de hand bewerkt brievendoesje, de enige herinnering aan zijn moeder die hij verkozen had te houden. Hij deed zijn stropdas af, knoopte zijn boord los en liep het aangrenzende badkamertje binnen om zijn gezicht te wassen. Na het afdrogen bracht hij druppeltjes tegen brandende ogen in.

Toen hij weer achter het bureau zat, drukte hij op de intercomknop. ‘Susan, neem vanmiddag maar vrij. Hang het bordje GESLOTEN op en zet het antwoordapparaat aan.’

‘Gaat het, Amos?’

‘Ja hoor, Susan.’

‘En met Miss Mary?’

‘Ook goed.’ Ze geloofde hem natuurlijk niet, maar hij kende zijn secretaresse, die al twintig jaar voor hem werkte, goed genoeg om te weten dat ze niets zou zeggen over haar vermoedens dat het helemaal niet zo goed ging met haar werkgever en Miss Mary. ‘Geniet maar lekker van je middag.’

‘Nou... tot morgen dan maar.’

‘Ja, tot morgen.’

Morgen. Hij voelde zich beroerd bij de gedachte aan wat die dag Rachel zou brengen; Rachel, die ongetwijfeld op datzelfde moment katoenvelden aan het inspecteren was waarvan ze dacht

dat ze op een dag van haar zouden zijn. Morgen zou het allemaal afgelopen zijn – alles waar ze haar volwassen leven aan had gewijd. Ze was nog maar negenentwintig en zou binnenkort rijk zijn. Ze kon opnieuw beginnen – als ze er niet al te ondersteboven voor was – maar het zou niet in Howbutker zijn, niet in de toekomst die hij zich had voorgesteld wanneer ook Percy overleden was, de laatste van de drie vrienden die de enige familie vormden die hij ooit had gekend. Hij beschouwde Matt, Percy's kleinzoon, als een neef, maar wanneer die trouwde, zou zijn vrouw misschien helemaal niet zo blij zijn met het idee dat haar gezin de leegte moest vullen die achtergelaten was door Ollie, Mary en Percy. Maar Rachel was een heel ander verhaal. Ze was net zo stapelgek op hem als hij op haar en haar huis zou altijd voor hem openstaan. Zijn oude vrijgezellenhart had er zo naar uitgekeken dat ze in Howbutker kwam wonen, in het landhuis van de Tolivers, en Mary's geest levend zou houden, trouwde en kinderen kreeg van wie hij op zijn oude dag kon houden en genieten. Morgen zou dat voor hem ook afgelopen zijn.

Hij slaakte een zucht en deed een deurtje in het dressoir open. Hij dronk nooit voor zes uur 's avonds en dan beperkte hij zich nog tot twee borrelglasjes whisky die hij met twee keer zoveel spuitwater aanlengde. Nu haalde hij een fles uit het kastje en gooide het water uit zijn glas dat hij zonder aarzelen voor de helft volschonk met whisky.

Met het glas in zijn hand liep hij naar de tuindeuren die uitkeken op een kleine binnenplaats waar het vol stond met de zomerbloemen van Oost-Texas: roze sleutelbloemen en blauwe manentrouw, paarse lantana en gele Oost-Indische kers die tegen de rotsachtige afscheiding slingerde. De tuin was ontworpen door Charles Waithe, zoon van de oprichter van het advocatenkantoor, en diende als een geestelijke retraite uit de slopende verplichtingen van zijn kantoor. Vandaag hielp de therapie niet, maar riep herinneringen op die door het bezoek van Mary al naar boven waren gekomen. Hij herinnerde zich de dag dat Charles, toen een man van vijftig, zich van zijn raam had afgewend en hem had gevraagd

of hij zin had om aankomend compagnon te worden. Hij was perplex, in de zevende hemel. Het aanbod was gekomen binnen achtenveertig uur nadat hij William Toliver zijn treinkaartje had gegeven, Mary op de trap had gezien en haar plaatselijk vooraanstaande echtgenoot en de net zo machtige Percy Warwick had ontmoet. Het was allemaal zo snel gegaan dat zijn hoofd nog tolde wanneer hij dacht aan hoe goedgezind het lot hem was geweest en zijn besluit om afstand te doen van zijn kaartje had omgezet in de vervulling van zijn dromen – een baan op zijn vakgebied, een plek die hij thuis kon noemen en vrienden die hem in hun midden opnamen.

Het gebeurde allemaal op een ochtend begin oktober 1945. Hij was net ontslagen uit het leger, had geen baan in het vooruitzicht en geen plek om zijn jas op te hangen. Hij was op weg naar Houston, naar een zus die hij amper kende, toen de trein even stopte bij een negorij met een bord op het stationsgebouw waarop stond: WELKOM IN HOWBUTKER, HART VAN DE PINEY WOODS VAN TEXAS. Hij was uitgestapt om zijn benen te strekken toen er een opgeschoten jongen met groene ogen en haar zo zwart als een raaf op de conducteur af stormde en riep: ‘Hou de trein tegen! Hou de trein tegen!’

‘Heb je een kaartje, jongen?’

‘Nee, meneer, ik...’

‘Nou, dan zul je op de volgende trein moeten wachten. Deze zit tjokvol tot aan Houston.’

Amos had naar het rood aangelopen gezicht van de jongen gekeken bij wie de adem in korte, snelle wolkjes uit zijn mond kwam en herkende de wanhoop van een jongen die van huis wegliep. Hij neemt te veel met zich mee, had hij gedacht bij de herinnering aan zijn eigen ervaring als jongen van vijftien die voor zijn ouders op de loop was. Hem was het niet gelukt. En dat was het moment waarop hij de jongen zijn kaartje had gegeven. ‘Hier. Neem dat van mij maar,’ had hij gezegd. ‘Ik wacht wel op de volgende trein.’

De jongen – van wie hij later ontdekte dat hij het zeventienjarige neefje van Mary Toliver DuMont was – was naar het balkon

gerend om naar hem te zwaaien terwijl de trein hem uit Howbutker wegvoerde, waar hij lange tijd niet naar zou terugkeren. En Amos was er nooit meer weggegaan. Hij had zijn plunjezak op zijn nek gehesen en was het stadje in gelopen met het plan om er één nacht te blijven, maar de ochtendtrein was zonder hem vertrokken. Hij had dikwijls stilgestaan bij de ironie van het geheel... hoe het vertrek van William uit Howbutker tot zijn komst in het stadje had geleid, en hij had er geen dag spijt van gehad. Tot nu.

Hij nam een brandende slok whisky die hij als kapotte scheermesjes door zijn keel voelde gaan. *Verdomme, Mary, wat heeft je toch bezield om zo iets ellendigs te doen?* Hij ging met zijn hand over zijn kale hoofd. Wat had hij in godsnaam over het hoofd gezien dat zou verklaren – een excuus zou zijn voor – wat ze had gedaan? Hij wist niet beter of hij kende haar levensgeschiedenis en die van Ollie DuMont en Percy Warwick tot in het kleinste detail. Wat hij niet gelezen had, had hij uit hun eigen mond vernomen. Natuurlijk was hij te laat op het toneel verschenen om het begin van hun leven mee te maken, maar hij was er wel op gebrand geweest de hiaten op te vullen. Nergens was hij iets tegengekomen – niet de minste roddel, geen snippertje krantenartikel of dagboek, geen woord van de mensen die hen al hun hele leven kenden – dat kon verklaren waarom Mary de banden met Rachels geboorterecht had doorgesneden en haar langgekoesterde droom in rook liet opgaan.

Een plotselinge gedachte voerde hem naar de boekenkast. Hij zocht en vond een boek dat hij meenam naar zijn bureau. *Zou het antwoord daarin staan?* Hij had zijn neus niet meer in de geschiedenis van de oorspronkelijke stichters van Howbutker gestoken sinds die ochtend dat hij William had geholpen weg te komen. Later in de stad had hij te horen gekregen dat er een zoektocht was georganiseerd naar de wegloper, de zoon van Miles Toliver, wijlen de broer van Mary DuMont, die hem had geadopteerd en alles had gegeven. Hij dacht vol verbittering aan de mishandeling die hemzelf te beurt was gevallen nadat hij naar zijn ouders was teruggesleept en hij was naar de bibliotheek gegaan om informatie over de rijke familie DuMont op te zoeken die hem kon helpen

bij zijn beslissing of hij de autoriteiten zou waarschuwen over de bestemming van de vluchteling of zijn mond zou houden. Daar overhandigde een bibliothecaresse hem een exemplaar van het boek dat geschreven was door Jessica, Mary's overgrootmoeder. Nu hij ernaar op zoek was, zou er misschien een aanwijzing voor Mary's motieven tevoorschijn komen die hij veertig jaar geleden gemist had. De titel van het boek was *Rozen*.

Het verhaal begon met de emigratie van Silas William Toliver en Jeremy Matthew Warwick naar Texas in het najaar van 1836. Als jongste zoons van twee van de meest vooraanstaande plantagefamilies in Zuid-Carolina maakten ze weinig kans om aan het hoofd te komen van het landgoed van hun vader en zodoende waren ze er samen op uitgetrokken om hun eigen plantage te beginnen in een leemrijk gebied dat volgens zeggen in het oostelijke deel van de nieuwe republiek Texas zou liggen. Ze waren allebei nakomelingen van Engelse vorsten, ook al stamden ze uit vijandelijke kampen – de Huizen van Lancaster en York. Halverwege de zeventiende eeuw bevonden de afstammelingen van de families, die elkaar tijdens de Rozenoorlog als vijanden hadden bestreden, zich ineens naast elkaar op plantages in de Nieuwe Wereld in de buurt van de toekomstige stad Charleston die ze in 1670 hielpen stichten. Omdat ze over en weer van elkaar afhankelijk waren, hadden de twee families de voorouderlijke strijdbijl begraven en alleen het embleem overgehouden dat de band met hun respectieve Huis in Engeland vertegenwoordigde – hun roos. Zo kweekten de Warwicks, die van het Huis van York afstamden, alleen witte rozen in de tuin terwijl de Tolivers uitsluitend rode rozen in de hunne hadden staan, het symbool van het Huis van Lancaster.

Rond 1830 regeerde de katoen in het Zuiden en de twee jongste zoons verlangden naar hun eigen plantages op een plek waar ze wellicht een stad konden stichten die getuigde van de nobelste idealen van hun Engelse cultuur en die van het Zuiden. In hun karavaan van huifkarren bevonden zich ook gezinnen van eenvoudiger komaf met minder scholing, maar die koesterden dezelfde dromen, hadden dezelfde achting voor hard werken, God en hun

zuidelijke erfgoed. Er waren ook slaven bij – mannen, vrouwen en kinderen – over wier ruggen die dromen waargemaakt moesten worden. Ze trokken naar het westen en volgden de zuidelijke route langs de sporen die mannen als Davy Crockett en Jim Bowie hadden getrokken. In de buurt van New Orleans kwam een Fransman, lang en slank in het zadel, hen tegemoet gereden. Hij stelde zich voor als Henri DuMont en vroeg of hij zich bij de karavaan mocht aansluiten. Hij was gekleed in een kostuum van de fijnste snit en stof en straalde charme en elegantie uit. Ook was hij een edelman, een afstammeling van koning Lodewijk VI, wiens familie naar Louisiana was geëmigreerd om te ontsnappen aan de gruwelen van de Franse Revolutie. Omdat hij ruzie had gekregen met zijn vader over de exploitatie van hun exclusieve winkel in New Orleans, was hij nu van plan om in Texas zijn eigen imperium op te zetten, zonder de bemoeienis van zijn vader. Silas en Jeremy verwelkomden hem.

Als ze iets verder in westelijke richting waren gereden naar een stadje dat nu Corsicana heette, zo deelde Jessica de lezer mee, dan zouden ze bij het land zijn aangekomen dat ze zochten, een streek die rijk was aan een grondsoort die ‘black waxy’ wordt genoemd, een plakkerige zwarte aarde die toekomstige landeigenaren enorme graan- en katoenoogsten zou opleveren. Maar tegen de tijd dat de karavaan de rivier de Sabine tussen Louisiana en Texas was overgestoken, waren paarden en reizigers moe en een uitgeputte Silas William Toliver liet zijn blik over de met naaldbomen bedekte heuvels gaan en vroeg de anderen op lijkige toon wat ze van de plek vonden: *‘How about here?’*

De vraag deed de ronde langs de kolonisten, al spraken die hem minder beschaafd uit, en aan het eind van de karavaan was het *‘How ’bout cher?’* geworden. Zo gebeurde het dat de stad werd vernoemd naar de vraag waarop de kolonisten unaniem ja geantwoord hadden. De stichters wilden wel toegeven aan het algehele verlangen om de stad zo te noemen, maar alleen op de voorwaarden dat de *ch* een harde *k* werd en de naam gespeld en uitgesproken zou worden als *How-but-ker*.

Ondanks de wat boertige naam waren de eerste bewoners vastbesloten om de gemeenschap een air van verfijning te geven die overeenkwam met de elegante manier van leven die zij hadden gekend of wilden kennen. Ze waren het erover eens dat het leven hier tussen de pijnbomen volgens de tradities van het Zuiden geleid zou worden. Uiteindelijk werden maar weinigen van hen plantagebezitter. Er moesten veel te veel bomen geruimd worden om het land te ontginnen en het was lastig werken op de hellingen. Er waren andere ambachten waar een man zich aan kon wijden als hij dat kon en wilde. Sommigen namen genoegen met kleinere boerderijen, anderen kozen de veeveelt en enkelen begonnen een zuivelboerderij. Een aantal opende een zaak die opgezet was naar de nauw omschreven specificaties van de commissie ruimtelijke ordening van de gemeente en goedgekeurd was door de kiesgerechtigde burgers van de jonge gemeenschap. Jeremy Warwick zag zijn financiële toekomst gewaarborgd in de houthandel. Zijn blik was gericht op de markten van Dallas en Galveston en andere steden die her en der in de nieuwe republiek ontstonden.

Henri DuMont opende een zaak in kleding en textiel die metertijd de elegantie van de zaak van zijn vader in New Orleans overtrof. Daarbij kocht en ontwikkelde hij vastgoed voor commerciële doeleinden en verhuurde hij zijn panden aan winkeliers die naar Howbutker gelokt werden door de reputatie van de stad op het gebied van burgerzin, rust en orde en de nuchterheid van de inwoners. Maar Silas William Toliver was niet bereid geweest een ander vak op te pakken. Overtuigd als hij was dat het bewerken van land het enige was waar een mens geschikt voor was, ging hij met zijn slaven aan de slag om het land te ontginnen en zijn hectares met katoen te bebouwen. Hij gebruikte zijn winst om zijn landerijen uit te breiden. Binnen een paar jaar bezat hij het grootste deel van het land langs de Sabine, die het gemakkelijk maakte om zijn katoen per vlot naar de Golf van Mexico te vervoeren.

Hij liet maar één wijziging toe in het leven dat hij zich voorgesteld had toen hij uit Zuid-Carolina wegtrok. In plaats van het

grote huis op het land te bouwen dat hij ontgonnen had, bouwde hij het in de stad als tegemoetkoming aan zijn vrouw. Zij woonde liever tussen haar vriendinnen die in andere grote, in zuidelijke stijl gebouwde huizen woonden in een straat die Houston Avenue heette. Aan deze straat, die plaatselijk bekendstond als Founders Row, woonden de DuMonts en de Warwicks.

Silas noemde zijn plantage Somerset, naar de Engelse hertog van wie hij afstamde.

Het was geen verrassing dat op de eerste vergadering om de aanleg van de stad, de indeling en het ontwerp te bespreken, het leiderschap met algemene stemmen bij Silas en Jeremy en Henri werd gelegd. Als iemand die de wereldgeschiedenis had bestudeerd, was Henri bekend met de Rozenoorlog in Engeland en de rol die de families van zijn collega's in het tweeëndertig jaar durende conflict hadden gespeeld. Hij had de rozenstruiken met de ingepakte wortelkluiten gezien die de twee families vanuit Zuid-Carolina hadden meegezeuld en hij had begrepen hoe belangrijk ze waren. Na de vergadering had hij de twee familiehoofden terzijde genomen en een suggestie gedaan. Waarom zouden ze niet beide kleuren in hun tuin zetten, de witte en rode door elkaar planten als teken van eenheid?

Er volgde een ongemakkelijke stilte op zijn voorstel. Henri legde een hand op ieders schouder en zei zachtjes: 'Natuurlijk bestaan er verschillen tussen jullie. Jullie hebben ze meegenomen in de vorm van jullie rozen.'

'Het zijn symbolen van onze afkomst, van wie we zijn,' protesteerde Silas Toliver.

'Dat is waar,' beaamde Henri. 'Het zijn symbolen van wie jullie individueel zijn, maar ze moeten ook staan voor wat jullie collectief zijn. Jullie zijn mensen met verantwoordelijkheidsgevoel. Mensen met verantwoordelijkheidsgevoel maken hun verschillen bespreekbaar. Ze voeren geen oorlog om ze op te lossen. Zolang alleen het symbool van jullie eigen Huis met uitsluiting van de ander in jullie tuin pronkt, blijft er de sfeer van oorlog – op zijn best van vervreemding – als alternatief hangen, het alternatief dat jullie voorouders in Engeland hebben gekozen.'

‘En jij dan?’ vroeg een van hen. ‘Jij zit samen met ons in deze onderneming. Wat zet jij in je tuin?’

‘Nou...’ de Fransman spreidde zijn handen zoals zijn landgenoten dat doen, ‘de rode en de witte roos, wat anders? Ze zullen fungeren als herinnering aan mijn plicht tegenover onze vriendschap, tegenover onze gezamenlijke ondernemingen. En als ik jullie ooit voor het hoofd mocht stoten, zal ik een rode roos sturen om jullie vergiffenis te vragen. En als ik er ooit een ontvang die met dezelfde opzet is gestuurd, zal ik een witte roos terugsturen om te zeggen dat je vergeven bent.’

Beide mannen dachten diep over het voorstel na. ‘Wij zijn bijzonder trotse mensen,’ gaf Jeremy Warwick ten slotte toe. ‘Het is moeilijk voor mensen als wij om onze fouten toe te geven tegenover degenen die we krenken.’

‘En net zo moeilijk om te zeggen dat ze vergeven zijn,’ deed Silas Toliver een duit in het zakje. ‘Als we in onze tuin de keuze uit beide rozen hadden, zouden we zonder woorden om vergeving kunnen vragen en vergeving kunnen schenken.’ Hij dacht een ogenblik na. ‘Maar als... de ander niet vergevensgezind is? Wat dan? Moeten we ook roze rozen gaan kweken?’

‘Róze rozen?’ zei Henri laatdunkend. ‘Wat een zouteloze kleur voor zo’n edele bloem. Nee, heren, ik zou alleen witte en rode willen voorstellen. De aanwezigheid van enige andere kleur laat doorschemeren dat het ondenkbare ook mogelijk is. Onder mannen van goede wil en met eerlijke bedoelingen is er geen vergissing, geen menselijke beoordelingsfout, geen faux pas, die niet vergeven kan worden. Nou, wat zeggen jullie ervan?’

Als antwoord hief Jeremy zijn champagneglas en Silas volgde zijn voorbeeld. ‘Bravo!’ riepen ze in koor. ‘Op het rood en het wit. Mogen ze voor altijd in onze tuinen groeien!’

Amos slaakte een zucht en sloeg het boek dicht. Het was een boeiend relaas, maar het had geen zin om door te lezen. Het boek eindigde met een optimistische opsomming van het nageslacht waarvan verwacht werd dat het de luisterrijke tradities van de voorvaders en afstammelingen zou voortzetten, met name Percy

Warwick, Ollie DuMont en Miles en Mary Toliver. Aangezien het boek in 1901 was uitgebracht, zou Mary een jaar zijn geweest en de jongens nog maar vijf. De antwoorden die hij zocht lagen in hun latere levens. In *Rozen* stond natuurlijk niets over Mary's hint over een tragedie die zich in de families had voorgedaan en die haar handelingen zou verklaren. Maar wat?

Het was een bekend feit dat ze, ondanks dat ze in sociaal opzicht lief en leed deelden, apart van elkaar werkten en successen boekten. Aan het begin was de regel vastgesteld dat elke onderneming op basis van zijn eigen verdienste goede en slechte tijden doormaakte – zonder financiële hulp of bijstand van de anderen. Amos vond de stelregel 'wie leent heeft schade of schande' weinig edelmoedig onder vrienden, maar voor zover hij wist was de regel nooit geschonden. De Tolivers verbouwden katoen, de Warwicks zaten in de houthandel, de DuMonts verkochten luxe textiel en kleding en ze hadden hun zaken nooit – zelfs niet toen Mary Toliver met Ollie DuMont was getrouwd – gecombineerd of zich op de middelen van de ander verlaten.

Waarom zou Mary Somerset dan aan Percy nalaten?

Je kwam in ons leven toen onze verhalen al afgerond waren, had Mary gezegd, en hij was nu bereid te geloven dat dat inderdaad het geval was. Er was maar één man die de ontbrekende hoofdstukken kon leveren. Hij wilde niets liever dan naar Warwick Hall stormen, op de deur bonzen en van Percy eisen dat hij hem zou vertellen wat Mary ertoe had bewogen Toliver Farms te verkopen, hem de honderdzestig jaar oude plantage van haar familie na te laten en het achterlichtje van wie ze hield te onterven. Wat had haar er in vredesnaam toe gedreven om dit onvoorstelbare, onherroepbare codicil in de laatste weken van haar leven op te stellen?

Maar als Mary's notaris kon er natuurlijk geen sprake van zijn dat hij zijn mond opendeed. Er zat voor hem niets anders op dan zich in stilte te verbijten en te hopen dat de gevolgen van deze onverwachte wending niet zo explosief zouden zijn als hij vreesde. Hij wenste Mary sterkte wanneer ze haar achterlichtje met haar onaangename verrassing confronteerde. Het deed pijn wanneer

hij eraan dacht, maar het zou hem niet verbazen als Rachel roze rozen naar haar begrafenis zou sturen. Wat een triest gedenkteken voor Mary's nagedachtenis. Wat een tragisch einde van de bijzondere band die ze hadden gehad.

Hoofdschuddend en een beetje aangeschoten hees Amos zich uit zijn stoel en stopte het codicil en de brief terug in de enveloppen. Hij overwoog heel even ze in de prullenbak te gooien, maar toen haalde hij zijn schouders op en liep met onzekere tred naar de dossierkast, waar hij de laatste wilsbeschikking van Mary DuMont op de plek legde waar hij hoorde.

Lees verder in *Rozen* van Leila Meacham.

Zesde druk, tweede in deze uitvoering, februari 2015

Oorspronkelijke titel: *Roses*

Oorspronkelijke uitgever: Grand Central Publishing, a division of
Hachette Book Group, Inc., New York

Copyright © 2010 by Leila Meacham

Copyright © 2010, 2011 voor deze uitgave: Uitgeverij De Fontein, Utrecht

De vertaling van Herman de Coninck van de dichtregels van
Edna St. Vincent Millay op pagina 413 is overgenomen uit *De Gedichten* (1998)
met toestemming van De Arbeiderspers, Amsterdam

Vertaling: Annemarie Verbeek

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Omslagbeeld: Elizabeth Watt

Opmaak binnenwerk: Hans Gordijn, Baarn

ISBN 978 90 325 1286 6

ISBN e-book 978 90 325 1503 4

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande
– overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch,
door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.